

Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/9773,Wrzesien-1939.html
03.05.2024, 08:06

Wrzesień 1939

PLIKI DO POBRANIA

[Wrzesień 1939 - „Nowe Państwo - Niezależna Gazeta Polska”, 9/2009 \(pdf, 5.11 MB\)](#)

DODATEK SPECJALNY IPN

17 WRZEŚNIA 1939 r., O GODZIE 5:40. ARMIA Czerwona PIEREKROCZYŁA GRANICĘ z POLSKĄ. W ZWIĄZKU z OGROŻENIEM dezorientacja wywołana w POLSKICH SZEREGACH WYKAZEM NACZELNIEGO WODZĄ („SOWIETAMI NIE WALCZYĆ”), REGULACJĄ CENZURY WP I IN. PODZIAŁ SIŁ OBRONNYCH NIECH OBRONI KRZYWIZNOCY. NIE BYŁO WNIOSU CO DO SIĘBY SOWIETOM, KTOBY DEZINFORMOWALI NARODKRAJE CUDZIARZ. JEŻELI NA POMOC POLAKOM W WALKIE z NIEMCZAKAMI. MIMO TO WIELOKROTE CENZURA POLSKIE SIŁY OBRONNEJ OBRONIŁA. JAKO PRZYKŁAD PRZEDSIĘWZIĘCIA WYSTĄPIŁ ZŁOŻYŁ NADGRANICZNY STRAJK: KOP, KTÓRE NIE DĄŻYŁ DO ZŁOŻENIA I NA MIARĘ SWOICH SIŁ WALKI WALKI.

Wrzesień 1939

Mijająca rocznica wybuchu II wojny światowej wywołała w prasie ogólną dyskusję - jak szybko przy takich okolicznościach dyktando koczownicze nie na epizodach mało cywilizacyjnych lub narzekają na nieradność polskich dowódców. Kwestia badania pokazuje jednak, że kampania wrześniowa nie była wyłącznie panosem polskich błędów - obfitowała bowiem w wiele niezwykłych i wspaniałych zwycięstw naszego wojska. I choć zakończyła się polską porażką, to współczesni Polacy mogą być dumni z bohaterstwa swoich przodków, którzy we wrześniu 1939 r. przeciwstawili się zbrojnie przewadze Wehrmachtu i Armii Czerwonej.

Przypomnijmy datę oraz takie epizody: wypad polskiej kawalerii na terytorium Niemiec pod Wschową i obrosnącą godziną przed Sowietami. Ukazujemy także mało znane działania Armii Słowackiej, która ruszyła przeciwko Polsce w boju Niemców. Jako przeciwnik (po Sowietach) sojusznik III Rzeszy. Pamiętajmy bowiem, że beneficjentami IV rozbioru Polski, zapoczątkowanego umową Ribbentrop-Mołotow, nie były tylko Niemcy i Sowiecka Rosja, ale także Słowacja, uczestnicząca we wrześniowej agresji, oraz Litwa, która w październiku 1939 r. zagarnęła podległą w łacińskim i litewskim Wilnie, dołączając do grona okupantów ziem polskich. Warto zastanowić się, jak silne piętno tamten „diabliński pakt” z sierpnia 1939 r., mimo upadku obu totalitarnych systemów, odcisnął na kartach naszej obecnej, niepodległej już Polski.

Waldemar Handke

Wypad na Wschowę

2 września 1939 r. w godzinach popołudniowych dowódca I baonu 55. Pułku Piechoty otrzymał rozkaz przeprowadzenia wypadu na terytorium Niemiec w kierunku Wschowy. Polecenie brzmiało: „[...] odrzucić oddziały nieprzyjaciela i ostrzelać tę miejscowość ogniem artyleryjskim”.

W wrześniu 1939 r. na południowo-zachodnich liniach frontu polskiego nie prowadzono żadnych działań wojennych. Żądano jedynie odnowy. W tym celu zostały na szczeblu komendy pułkowej Armii „Frontu” gen. Tadeusza Kutrzeby Armii na składowe z dotychczasowych jednostek wojskowych innych dywizji piechoty i dwóch brygad kawalerii, wzmocnionych dwoma brygadami Obrony Narodowej, Obrony w paśmie Rzeszy-Litwa-Katania, ogłoszono dowódcą Wielkopolskiej Brygady Kawalerii gen. br. Karol Abramowicz. Miał pod swymi rozkazami doskonałe wojsko - m.in. 15 Pułk Ułanów Pomorskich, 17 Pułk Ułanów Wielkopolskich, a także 7 Pułk Strzelców Konnych. Jego Wielkopolską Brygadą Kawalerii miało też zorganizować obronę linii osłony Warty od Mostów

Category	Percentage
Kawaleria	48,3%
Infanteria	49,5%
Artyleria	2,1%
Armia Śląska	0,1%

Pulchny Władysław Winiarczyk (1884-1963)
W latach 1935-1939 dowódca 55. Pułku Piechoty stacjonującego w Łęcznej.
2 września 1939 r. miał udział w wypadzie na Wschowę, walczył też pod Kutawą, gdzie został ranny. Osiągnął przynajmniej jedno zwycięstwo w Walkach w Wschowej.

NEZALEŻNA GAZETA POLSKA • NOWE PAŃSTWO 9/2009